

фолклорни ансамбли и самодейни колективи, участват във фолклорни събори и фестивали. Споменатите прояви са дирижирани идеологически, естетически и финансово от властовите структури като част от социалистическата култура. Въпреки противоречивото официално отношение към зурнаджийската музика през социалистическия период, при сценичната ревитализация на уникални местни обредно-празнични практики, зурната и тъпанът са задължителни. Само в съпровод на зурни и тъпани се представят възстановки на *русалийски игри*, *станчинарски* и *бабугерски маскарادي*, сценични постановки на типичните за района мъжки *тежки хора*.

В създадения в Благоевград през 1954 г. Ансамбъл за народни македонски песни и танци, като характерни за Пиринския край музикални инструменти, заедно с кавал, тамбури, гайда, са включени зурни и тъпан. Сред първите танци, които се поставят са *Бойна*, *Ширто*, *Честото* в зурнаджийски съпровод. Първият концерт на Ансамбъла е на 30.10.1955 г. в Петрич. Първият представен танц е *Русалийски игри* с две зурни и тъпан. Костадин Руйчев, един от създателите и хореограф на Ансамбъла, разказва за първите турнета и за тъпанджията и зурнаджиите участвали в тях – бай Абедин – “очарователен музикант, голям артист на тъпан и дайре” и зурнаджиите бай Джемал и сина му.

“Първото турне беше до Видин. Организираха ни разходка с лодка по Дунава. Бай Абедин не ще да се качи. Страх го е. Накрая извади портфейла, даде ми го и вика: “Ако стане нещо, дай го на Шевка (жена му). Той беше самороден талант. Със своите изпълнения на тъпан запълваше цялата сцена.

На бай Джемал исо му държеше малкия. Като се случи да сгреша, бай Джемал, по-висок от него, го удряше със зурната по главата, както свири. Това беше част от изпълнението” [К.Р.].

В ДФА “Пирин” са свирали известни зурнаджии от Петрич и Разлог. Между 1964 и 1974 г. в Ансамбъла работи Манчо Камбуров от Разлог. В продължение на шест години в него участва петричкият зурнаджия Шеин Куртов (роден в с. Кавракирово), който разказва, че Филип Кутев искал да го вземе в Държавния ансамбъл за народни песни и танци в София [АИФ I, №100, с. 42, 44].

Манчо Камбуров се гордее със свиренето си в Ансамбъла, със записите и концертите. В част от биографичния му разказ – той започва с напускането и се връща към постъпването си в ДФА “Пирин” – се описват случки от задгранични турнета, спомени за известни музиканти-зурнаджии, за известни композитори като Филип Кутев и отношението им към зурнаджийско-тъпанджийската музика:

“Напуснааме, щото имаше много катастрофи със самолети тогава. Когато изгоре Паша Христова, и в Бейрут, в Ливан, завари ме войната. Само два концерта. Палестинците ни караа със моторите на читалището. Е добре, викам, ми ако фърли някой па бомба вътре? И в читалището един паметник на Ансамбъла: “Загина по изпълнение на задача”. И земааме събрание. “Някой да има да каже нещо?” – Стефанов (Кирил Стефанов, главен художествен ръководител на ДФА “Пирин” – б.а.). И аз, викам. “Кажете бе, зурнаджии, що искате?” Викам: “Ние дошли сме тука да пееме ли, да воюваме ли? Дай ни по една пушка! Какво ние тука ще свириме, те хората се бият, се утрепаа!” Като слезнахме от параходо – параход “Димитър Благоев” – и слезнааме. Щом отидооме, арабето ни посрещнаа, земаа ни куфарите, да ни откарат у хотела. Шес души бяха утепани!

(И ти затова се отказа?)